

การดำเนินนโยบาย
การทูตแบบบีบบังคับของสหรัฐอเมริกา
ในกรณีความขัดแย้งกับเกาหลีเหนือ
ในช่วงหลังสงครามเย็น

วิเชียร อินทะสี สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
การถอดเสียงภาษาเกาหลี	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
ระเบียบวิธีการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	7
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	7
แนวคิดการทูตแบบบีบบังคับ	7
แนวคิดการป้องปรามและการบังคับ	11
ข้อจำกัดของการทูตแบบบีบบังคับ	15
บทที่ 2 เกาหลีเหนือในช่วงหลังสงครามเย็น	20
สภาพปัญหาที่เกาหลีเหนือเผชิญในช่วงหลังสงครามเย็น	20
การเสียสมดุลทางอำนาจบนคาบสมุทรเกาหลี	20
การเปลี่ยนแปลงด้านยุทธศาสตร์	21
การตระหนักถึงความไม่มั่นคงทางการทหารของเกาหลีเหนือ	24
ภัยคุกคามจากอาวุธนิวเคลียร์ของสหรัฐอเมริกา	27
โครงการอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีใต้	28
ปัญหาเศรษฐกิจของเกาหลีเหนือ	29
การสูญเสียประเทศคู่ค้า	30
วิกฤตอาหาร	33
ความไม่แน่นอนด้านการเมือง	34

การเปลี่ยนผู้นำการเมือง	35
การปรับโครงสร้างการเมือง	36
ความพยายามในการจัดการกับสถานการณ์ที่เป็นภัยคุกคาม	37
การสร้างความปลอดภัยกับเกาหลีใต้	38
ความพยายามแก้ไขปัญหาที่มีอยู่กับสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น	39
การริเริ่มการปฏิรูปเศรษฐกิจ	40
การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและการปฏิรูปแบบจำกัด	41
ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจกับเกาหลีใต้	42
บทที่ 3 สังเขปภูมิหลังความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกากับเกาหลีเหนือ	45
ที่มาของความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับเกาหลีเหนือ	45
กรอบในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของเกาหลีเหนือ	49
กรอบในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาต่อเกาหลีเหนือ	52
ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกากับเกาหลีเหนือ	56
บทที่ 4 การดำเนินนโยบายการทูตแบบบีบบังคับของสหรัฐอเมริกา	
ต่อเกาหลีเหนือในช่วงหลังสงครามเย็น	63
การใช้มาตรการทางการทูตแบบบีบบังคับของสหรัฐอเมริกา	
ต่อเกาหลีเหนือในช่วงสงครามเย็น	63
มาตรการป้องปรามของสหรัฐอเมริกา: การให้ความคุ้มครอง	
ด้านทหารแก่เกาหลีใต้	64
มาตรการบังคับของสหรัฐอเมริกา: การคว่ำบาตรต่อเกาหลีเหนือ	67
การใช้มาตรการทางการทูตแบบบีบบังคับของสหรัฐอเมริกาต่อเกาหลีเหนือ	
ในช่วงหลังสงครามเย็น	70
การทูตแบบบีบบังคับของสหรัฐอเมริกา ในวิกฤตนิวเคลียร์เกาหลีเหนือ	
ครั้งแรก	71
วิกฤตนิวเคลียร์เกาหลีเหนือครั้งแรก	71
การแสวงหาความสนับสนุนด้านการคว่ำบาตร	81
การเตรียมพร้อมด้านการใช้กำลังทหาร	83

การผ่าทางตันวิกฤตนิวเคลียร์เกาหลีเหนือครั้งแรก	85
การทูตแบบบีบบังคับของสหรัฐอเมริกา ในวิกฤตนิวเคลียร์เกาหลีเหนือครั้งที่สอง	89
วิกฤตนิวเคลียร์เกาหลีเหนือครั้งที่สอง	89
การใช้มาตรการบังคับของสหรัฐอเมริกา	94
การตอบโต้ของเกาหลีเหนือ	100
บทที่ 5 ผลการดำเนินนโยบายการทูตแบบบีบบังคับของสหรัฐอเมริกาต่อเกาหลีเหนือ	104
ผลการดำเนินนโยบายการทูตแบบบีบบังคับ	104
มูลเหตุของความล้มเหลว	108
ประเด็นการสนับสนุนจากประเทศเพื่อนบ้านและพันธมิตรของเกาหลีเหนือ	109
ประเด็นการตระหนักต่อผลกระทบจากการใช้มาตรการบังคับที่มีมากกว่าผลลัพธ์	119
บทที่ 6 บทสรุป	124
บรรณานุกรม	132
เกี่ยวกับผู้วิจัย	143